

SUMMARY

Chorna-Klymovets Iryna. Motivation of students as one of the bases for the formation of English competence in business writing of future marketers.

The research is devoted to investigation of the problem of motivation and ways how to raise it in teaching process. On the basis of theoretical analysis of scientific sources on the research issues, in particular domestic and foreign, the term “motivation” was highlighted. Moreover, in the context of our research, we propose to understand motivation as a set of internal personal and social triggers that are exposed to external and internal factors. Furthermore, classification of motives and ways to stimulate motivation for studying are outlined. The article also examines the essence of the concept and ways of increasing the level of the students’ motivation. English competence in business writing of future marketers is defined as a written form of communication in the official business style, which must adhere to the etiquette of business relations, it’s norms and rules, and the main task of which is to solve certain situations, including conflicts. The means of increasing the level of motivation while building English competence in business writing of future marketers are determined: offering different ways of accomplishing assignments; defining clear studying objectives; creating a threat-free and supportive environment; evoking a sense of responsibility and feeling of importance of students’ participation while task performing; consolidating competence instead of competitiveness; allowing students to cooperate and solve the problem together (in groups or pairs); giving students “prizes” (well done work is appraised additionally); encouraging students self-reflection; being enthusiastic while conducting the class; knowing peculiarities of one’s students; using students’ interests as an additional tool for creating assignments and tasks; helping students generate their internal (individual) motivation; dealing with students anxiety; setting high goals and high level of competence according to the level of students’ knowledge; maintaining feedback with students, tracking students’ progress; giving creative and interesting classes; providing students with opportunity to achieve success; gaining vast experience in problem solving while accomplishing tasks. The samples of the ways of increasing motivation while forming English competence in business writing of future marketers are provided.

Key words: motivation, motive, English competence, business writing, future marketers, ways of increasing the level of motivation.

УДК [378.091.212:811.161.2]:004.774

Сергій Шаров

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

ORCID ID 0000-0001-5732-9980

DOI 10.24139/2312-5993/2019.02/119-128

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН ПЛАТФОРМИ EDERA ДЛЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

У статті розглянуто можливості платформи масових відкритих онлайн курсів EdEra для фахової підготовки майбутніх учителів української мови і літератури. Зазначається, що вчитель української мови і літератури повинен володіти креативним мисленням, знати навчальний матеріал, прищеплювати любов учнів до рідної мови, бути здатним до навчання впродовж життя в умовах інформаційного суспільства. Одним із дієвих засобів підвищення рівня фахової підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури є масові відкриті

онлайн курси, які реалізують принцип доступності, відкритості та глобалізації освіти. У статті проаналізовано структуру та змістове наповнення онлайн курсів «Лайфхаки з української літератури» та «Українська мова», які розміщені на платформі EdEra. У подальшій роботі планується розглянути можливості онлайн платформи Prometheus для фахової підготовки майбутніх учителів-філологів.

Ключові слова: масові відкриті онлайн-курси, освітня онлайн-платформа, EdEra, українська мова і література, майбутній учитель, вища освіта.

Постановка проблеми. Сучасні тенденції щодо модернізації змісту освіти характеризуються впровадженням компетентнісного підходу в освітню діяльність закладів освіти, інтеграцією освіти в європейський освітній простір, активним використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) тощо. Зазначені тенденції стосуються освіти різних рівнів, зокрема вищої освіти, метою якої є підготовка компетентних фахівців, здатних до саморозвитку, які цінують національні традиції та сприяють розбудові держави.

За реалізацію багатьох завдань, пов'язаних із вихованням в учнів любові до рідної мови та поваги до національних традицій, відповідає вчитель української мови і літератури. Якість підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури зумовлюється нормативними документами та комплексом освітніх компонентів, зокрема принципами, формами, змістом, методами тощо.

Широкі можливості інформаційно-комунікаційних технологій надали змогу підвищити якість навчального процесу, про що свідчать численні науково-методичні праці. Одним із сучасних освітніх ресурсів, який надає можливість отримати безкоштовну додаткову освіту та розвинути наявні (або сформувати нові) компетентності, є масові відкриті онлайн курси.

Аналіз актуальних досліджень. Дослідженню професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури присвячено праці Л. Базиль, В. Коваль, О. Семенов. Питаннями інформатизації освіти та використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі присвячені праці В. Бикова, О. Кривоноса, В. Кухаренко, О. Спіріна та інших учених. У наукових працях О. Адаменко, І. Бацуровської, Г. Кузьменко розглядалися відмінності різних типів масових відкритих онлайн курсів, їх переваги в порівнянні з традиційними формами навчання, аналізувалися можливості онлайн платформ Coursera, Udacity, edX. Водночас, можливості україномовної платформи масових відкритих онлайн курсів EdEra для фахової підготовки майбутніх учителів української і зарубіжної літератури вивчені недостатньо.

Метою статті є аналіз структури та змістового наповнення курсів, які розташовані на онлайн платформі EdEra, для фахової підготовки майбутніх учителів української мови і літератури.

Методи дослідження. При виконанні означеного дослідження нами були використані такі методи: аналіз і синтез наукової літератури щодо можливостей масових відкритих онлайн курсів; практичні методи, що полягали у проходженні розглянутих у дослідженні курсів, виявлення їх переваг та недоліків.

Виклад основного матеріалу. Відомо, що розвиток та здоров'я нації залежить від молодого покоління, його активної позиції у відстоюванні власних та національних інтересів, здатності до саморозвитку тощо. Важливе місце в підготовці молоді займає вчитель української мови і літератури, який повинен вільно оперувати мовознавчим термінологічним апаратом, аналізувати художні тексти, використовувати на практиці інноваційні методики та технології, популяризувати рідну мову та прищеплювати учням любов до рідного слова. З його допомогою учні зможуть усвідомити роль та місце української мови в освітньому та культурному просторі, стати справжніми патріотами.

У свою чергу, сам вчитель української мови і літератури повинен бути компетентним фахівцем, спроможним до самореалізації та самовдосконалення, обізнаним у сучасних теоріях та практиках філологічної, педагогічної та психологічної області знань (Базиль, 2016, с. 10). Досягти зазначених завдань можна за умови комплексного застосування в навчально-виховному процесі форм, методів, засобів, принципів та технологій, а також завдяки якісній підготовці майбутнього фахівця в закладі вищої освіти.

Процеси інформатизації суспільства, що супроводжуються активним впровадженням ІКТ у різні області діяльності людини, вплинули і на освіту. Ми повністю згодні з В. Биковим та О. Спіріним, які вважають інформатизацію освіти пріоритетним завданням розвитку інформаційного суспільства в Україні (Биков та ін., 2017, с. 191). Це підтверджується існуючою тенденцією на використання в освітній діяльності електронних засобів навчального призначення (Шаров та Шарова, 2011), електронних підручників, мобільних, дистанційних технологій, хмарних обчислень, мережі Інтернет тощо.

У процесі підготовки майбутніх учителів української мови і літератури до професійної діяльності потрібно дотримуватися єдності теоретичної та практичної підготовки (Семенов, 2005, с. 23) з урахуванням сучасних освітніх тенденцій. Водночас, професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів-філологів повинна відповідати інформаційному, соціокультурному та технологічному розвитку суспільства з урахуванням компетентнісного підходу (Коваль, 2013, с. 10), який надає можливості органічно поєднати прогностичну систему навчання та ринок праці, підвищити конкурентоспроможність випускника та забезпечити студентську мобільність.

Зважаючи на це, одним із перспективних засобів підвищення фахової підготовки майбутніх учителів української мови і літератури ми вважаємо використання масових відкритих онлайн курсів (МВОК).

Під масовими відкритими онлайн курсами будемо розуміти освітні електронні ресурси, які надають можливості широкому колу користувачів отримати додаткову освіту через мережу Internet (Шаров та Шарова, 2018, с. 137). Значна кількість науковців наголошує на можливості використання масових відкритих онлайн курсів у вигляді дієвого механізму для навчання протягом усього життя (Бацуровська, 2015; Skiba, 2012) та додаткової освіти.

Як зазначає R. De Rosa, феномен МВОК можна розглядати з трьох позицій: як можливість передачі електронної навчальної інформації, представленої в різних формах; як засіб вимірювання, контролю та оптимізації ефективності дистанційного навчального процесу; як соціальний рух, спрямований на забезпечення демократизації та глобалізації освіти (De Rosa, 2018, с. 54).

Можливості масових відкритих онлайн курсів можна ефективно використовувати під час денної та заочної форми навчання. На думку Г. Кузьменко та О. Хорольського, студенти заочної форми навчання можуть за допомогою МВОК опанувати теоретичним матеріалом, а практичне застосування набутих знань відтворювати вже під час аудиторних занять на очній сесії (Кузьменко та Хорольський, 2015, с. 59). Якщо мати на увазі денну форму навчання, то матеріал, розташований на онлайн курсах, можна використовувати під час самостійної роботи з аналогічних дисциплін, які викладаються в закладі освіти.

Ми згодні з думкою О. Адаменко, який вважає, що онлайн курси відрізняються один від одного інформаційною насиченістю, структурою, тривалістю, причому кожний із них має певні недоліки та переваги (Адаменко, 2014, с. 108). До переваг масових відкритих онлайн курсів можна віднести такі:

- різний вік користувачів онлайн платформ, від школярів до досвідчених науковців (Кухаренко, 2015, с. 24);
- безкоштовність (у більшості випадках);
- забезпечення принципу відкритості та глобалізації освіти;
- наявність якісного навчального контенту, оскільки розробниками онлайн курсів є викладачі провідних закладів вищої освіти та фахівці спеціалізованих установ;
- вільний доступ до будь-якого онлайн курсу;
- наявність, поряд із традиційними елементами курсу, різноманітних засобів зворотнього зв'язку та обміну думками між учасниками.

Серед україномовних платформ масових відкритих онлайн курсів найбільш відомими є громадський освітній проект Prometheus та студія онлайн-освіти EdEra.

На потужностях освітньої платформи EdEra розміщено доволі корисні онлайн курси, які можна успішно використовувати для фахової підготовки майбутніх учителів з української мови і літератури, зокрема «Лайфхаки з української літератури» та «Українська мова». Розглянемо їх детальніше.

Курс «Лайфхаки з української літератури» є продуманою системою, у якій всі елементи взаємодіють, працюючи на досягнення поставленої мети. За допомогою даного курсу можна опанувати той матеріал, який школярі вивчають з п'ятого по одинадцятий класи. Найголовніше те, що виклад інформації досить зрозумілий, тобто дані теми легко опанувати внаслідок правильної подачі інформації.

Структурно курс поділений на п'ять блоків, на кожному з яких розглядається конкретний період української літератури. Перший блок «Усна народна творчість. Давня література. Література кінця XVIII ст.» складається з таких тем, як «Усна народна творчість», «Давня українська література», «І. Котляревський, Г. Квітка-Основ'яненко». До другого блоку під назвою «Література XVIII – початку XX століття» входять такі теми: «Т. Шевченко, П. Куліш», «І. Нечуй-Левицький, П. Мирний, І. Карпенко-Карий», «І. Франко, М. Коцюбинський». Третій блок «Література першої половини XX століття» складається з таких тем, як «Леся Українка, Ольга Кобилянська», «П. Тичина, М. Рильський, М. Зеров» та ін. До складу четвертого блоку під назвою «Література XX століття» входять лекції «М. Хвильовий, Ю. Яновський, В. Сосюра», «В. Підмогильний, О. Вишня, Б.-І. Антонич», «М. Куліш, О. Довженко, А. Малишко». П'ятий блок «Література другої половини XX – XXI століття» містить теми «В. Симоненко, О. Гончар, Г. Тютюнник», «В. Стус, І. Драч, Л. Костенко» та ін.

Кожна лекція містить вступне слово, одну відео-лекцію та обов'язково одне (або декілька) лекційних завдань, яке складається з одного до п'ятнадцяти запитань. У кінці кожного блоку користувачу пропонується підсумковий тест (модуль). Важливим є той факт, що в лекційних завданнях користувач має дві спроби дати правильну відповідь, а в модулі надається лише одна спроба. Опис структури зазначеного онлайн курсу поданий у таблиці 1.

Таблиця 1

Структура онлайн курсу «Лайфхаки з української літератури»

№	Період	Кількість лекцій	Кількість підсумкових тестів	Кількість розглянутих письменників	Загальний бал за модуль
1	Усна народна творчість. Давня література. Література кінця XVIII століття	3	30	2	30
2	Література XVIII – початку XX століття	3	50	7	56
3	Література першої половини XX століття	3	20	7	29
4	Література XX століття	3	30	8	42
5	Література другої половини XX – XXI століття	3	30	7	30

У межах курсу після кожного тематичного блоку пропонується переглянути інтерв'ю з видатними українськими діячами, письменниками та музикантами. Так, наприклад, про своє знайомство з українською літературою розповіли такі відомі люди, як фронтмен гурту «Воплі Відоплясова» Олег Скрипка, українські письменники Оксана Забужко, Олександр Михед, Тарас

Приходько і Тетяна Стус, громадський діяч Тарас Компаніченко, сучасні українські письменники Сергій Жадан і Олександр Ірванець.

Під кожною лекцією є гіперпосилання, за допомогою якого можна перейти до навчального змісту, який складається з п'ятнадцяти розділів. У цьому розділі можна знайти всі необхідні для прочитання твори, а також додаткову інформацію, яка допоможе краще зрозуміти певну тему.

У першому розділі студенту пропонується «пам'ятка читача», у якій пропонуються для перегляду десять найважливіших істин під час вивчення літератури. Наступною темою є таблиця родів та жанрів літератури, у якій детально розписано про епос, ліро-епос, лірику і драму. Доречною є інформація про засоби увиразнення мовлення, як правильно визначати віршовий розмір. Починаючи з наступного підпункту і до кінця першого розділу надається інформація про фольклор, народну лірику та пісні Марусі Чурай, пропонується класифікація жанрів української народної словесності.

Інформація у другому розділі спрямована на конкретні тексти. У цьому розділі мова йде про «Літопис руський», «Повість минулих літ», «Слово о полку Ігоревім, Ігоря, сина Святослава, внука Олега», а також про полеміста XVIII століття Григорія Сковороду. У третьому розділі можна більше дізнатися про творчість письменників кінця XVIII століття, а саме «Енеїду» та «Наталку Полтавку» Івана Котляревського та «Марусю» Григорія Квітки-Основ'яненка. Четвертий розділ спрямований на вивчення творчості Тараса Шевченка. П'ятий розділ розповідає про твори «Хіба ревуть воли як ясла повні» Панаса Мирного, «Мартина Борулю» Івана Карпенка-Карого та «Кайдашеву сім'ю» Івана Нечуя-Левицького.

Користувач онлайн курсу може дізнатися про творчість Івана Франка та Михайла Коцюбинського (шостий розділ), Лесі Українки та Ольги Кобилянської (сьомий розділ), Олександра Олеся та Миколи Вороного (восьмий розділ), письменників «Розстріляного відродження», а саме Павла Тичину, Миколу Зерова, Максима Рильського (дев'ятий розділ), Миколу Хвильового, Юрія Яновського та Володимира Сосюру.

У наступних розділах представлена інформація про Миколу Хвильового, Юрія Яновського та Володимира Сосюру (десятий розділ), Валер'яна Підмогильного, Остапа Вишню та Богдана-Ігора Антонича (одинадцятий розділ), Миколу Куліша, Олександра Довженка та Андрія Малишка (дванадцятий розділ), творчість письменників-шістдесятників (тринадцятий та чотирнадцятий розділи).

В останньому, п'ятнадцятому розділі, подано інформацію про Івана Багряного, Євгена Маланюк а також подано коротку інформацію про сучасну українську літературу, постмодернізм та літературні угруповання.

Для отримання сертифіката користувачу достатньо набрати мінімальну кількість відсотків (60 %). Кінцева оцінка формується на основі правильно виконаних завдань, з них на виконання міжлекційних запитань

відводиться 30 %, а за підсумкові тести і заключний екзамен можна отримати по 35 %.

Вивчення онлайн курсу «Українська мова», розташованого на онлайн платформі EdEra, розраховано на 6 тижнів по п'ять академічних годин, кожен із яких містить певну кількість лекцій семінарів, домашніх завдань. Після проходження курсу впродовж двох тижнів необхідно скласти проміжний іспит у вигляді тестів, де правильною є лише одна відповідь, яка оцінюється по одному балу за правильно виконане завдання. Після проходження проміжного іспиту слухач повинен переглянути відео лекції та ознайомитись із семінарами, додатковою наочною, виконати домашні завдання та тести впродовж 4 тижнів. У фіналі слухач курсу повинен скласти фінальний іспит, який складається з питань з різних лекцій та домашніх завдань.

Опис структури зазначеного онлайн курсу поданий у таблиці 2.

Таблиця 2

Структура онлайн курсу «Українська мова»

№	Період	Кількість лекцій	Кількість семінарів	Кількість домашніх завдань	Наявність ознайомлювального відео
1	Фонетика та графіка	2	2	2	1
2	Лексикологія, фразеологія, будова слова, словотвір	2	2	2	1
	Проміжний іспит				
3	Морфологія. Іменник, прикметник	3	3	3	0
4	Морфологія. Числівник, займенник та прислівник	3	3	3	0
5	Морфологія. Дієслово. Службові частини та вигук	2	2	2	0
6	Орфографія	2	2	2	0
	Заключний екзамен				

Переглянувши курс, можна зрозуміти, що кожен розділ мовознавства дозволить вивчити окремі теми, що знадобляться для кращого розуміння української мови. Так, наприклад, вивчаючи фонетику, графіку та орфоепію, можна вивчити голосні та приголосні звуки, фонетичну транскрипцію, чергування звуків, співвідношення звуків і літер, а також алфавіт. Під час вивчення лексикографії слухачі можуть вивчити особливості синонімів, антонімів, омонімів, розглянути різноманітні групи слів за походженням та вживанням, активну та пасивну лексику, слова з

емоційними забарвленнями. Проходячи теми з мовознавчого розділу «Фразеологія», можна розглянути джерела походження фразеологізмів, їх види, ознайомитись із цікавими прислів'ями, афоризмами, приказками. У нагоді може стати словник найуживаніших фразеологізмів.

Розділ мовознавства, де передбачено знайомство з будовою слова, передбачає детальне ознайомлення зі складовими україномовних слів: корінь, префікс, суфікс, закінчення, основа, постфікс, інтерфікс. Після ознайомлення з означеним розділом можна перейти до вивчення розділу, де курсантам пропонується прослухати інформацію щодо морфологічних способів словотворення: суфіксальний, префіксальний, безсуфіксний, суфіксально-префіксальний. Вивчаючи різноманітні частини мови (іменник, числівник, дієслово, прикметник, дієприкметник, дієприслівник, займенник, прислівник, частка, вигук), можна в подальшому досить швидко визначати рід та число слів, їх відмінки та відміни. Не менш важливим є розділ мовознавства, який передбачає вивчення правопису літер, їх сполучення та заміну.

Після ознайомлення з навчальним курсом «Українська мова» можна приступати до виконання основних тестових завдань. Слід акцентувати увагу на тому, що під час виникнення певних труднощів при виконанні завдань можна взяти участь в обговоренні того чи іншого питання в онлайн режимі. Це дозволить знайти собі однодумця та вирішити проблему, успішно виконавши конкретне завдання. Для отримання сертифіката користувачу достатньо набрати мінімальну кількість відсотків (60 %).

Ми згодні з думкою М. Березецького та І. Бацуровської, що студенти вивчають онлайн курс відповідно до навчальних цілей та особистісних інтересів, на основі отриманих раніше знань, сформованих умінь (Бацуровська, 2015; Berezytskyi & Oleksyuk, 2016). У будь-якому випадку, успішність проходження онлайн курсів залежить від студентів, їх мотивації та бажання отримати нові знання.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, професійна діяльність учителя української мови і літератури є важливою ланкою у процесі підготовки підростаючого покоління до дорослого життя в якості активного громадянина нашої держави. Для якісної підготовки майбутнього вчителя української мови і літератури потрібно залучати різні технології, форми, методи та засоби навчання. Використання платформи масових відкритих онлайн курсів EdEra, зокрема онлайн курсів «Лайфхаки з української літератури» та «Українська мова» дозволить забезпечити формування загальних та професійних компетентностей за рахунок якісного контенту, сучасної форми подання навчального матеріалу, засобів контролю тощо.

ЛІТЕРАТУРА

Адаменко, О. В. (2014). Порівняльна характеристика «масових відкритих» та «традиційних» дистанційних курсів крізь призму досвіду учасника. *Новітні комп'ютерні технології*, 12, 100-110 (Adamenko, O. V. (2014). Comparative

- characteristics of “mass open” and “traditional” distance courses through the prism of the participant’s experience. *Newest Computer Technologies*, 12, 100-110).
- Базиль, Л. О. (2016). *Теоретичні і методичні засади розвитку літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури* (дис. ... докт. пед. наук: 13.00.04). Київ (Bazyl, L. O. (2016). *Theoretical and methodological principles of development of literary competence of future teachers of Ukrainian language and literature* (DSc thesis). Kyiv).
- Бацуровська, І. В. (2015). Масові відкриті дистанційні курси: інноваційна тенденція в освіті. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки*, 1, 31-34 (Batsurovska, I. V. (2015). Mass open distance courses: an innovative trend in education. *Scientific herald of Mykolaiv National University named after V. O. Sukhomlynskyi. Series: Pedagogical Sciences*, 1, 31-34).
- Биков, В. Ю., Спірін, О. М., Пінчук, О. П. (2017). *Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики* (до 25-річчя НАПН України) (Bykov, V. Yu., Spirin, O. M., Pinchuk, O. P. (2017). *Scientific support for development of education in Ukraine: actual problems of theory and practice* (dedicated to the 25th anniversary of the National Academy of Sciences of Ukraine)).
- Коваль, В. О. (2013). *Теоретичні і методичні засади формування професійної компетентності майбутніх вчителів-філологів у вищих педагогічних навчальних закладах* (дис. ... докт. пед. наук: 13.00.04). Київ (Koval, V. O. (2013). *Theoretical and methodological principles of formation of professional competence of future teachers of philology in higher education institutions* (DSc thesis). Kyiv).
- Кузьменко, Г., Хорольський, О. (2015). Масові відкриті онлайн-курси у контексті трансформації вищої освіти України. *Педагогічні науки*, 63, 56-61 (Kuzmenko, H., Khorolskyi, O. (2015). Massive open online courses in the context of the transformation of higher education in Ukraine. *Pedagogical Sciences*, 63, 56-61).
- Кухаренко, В. М. (2015). Відкриті дистанційні курси. *Комп’ютер у школі та сім’ї*, 1, 23-28 (Kukharenko, V. M. (2015). Open distance courses. *Computer at school and family*, 1, 23-28).
- Семенов, О. М. (2005). *Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури*. Суми: ВВП «Мрія-1» ТОВ (Semenog, O. M. (2005). *Professional training of future teachers of Ukrainian language and literature*. Sumy).
- Шаров, С. В., Шарова, Т. М. (2011). Електронний підручник «Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.» у самостійній діяльності студентів-філологів. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*, 3, 304-311 (Sharov, S. V., Sharova, T. M. (2011). Electronic textbook “History of Foreign Literature of the XVII-XVIII centuries” in independent work of students-philologists. *Collection of scientific works of Uman State Pedagogical University*, 3, 304-311).
- Шаров, С. В., Шарова, Т. М. (2018). Масові відкриті онлайн курси як можливість підвищення конкурентоспроможності фахівця. *Молодий вчений*, 61.1, 137-140 (Sharov, S. V., Sharova, T. M. (2018). Massive open online courses as an opportunity to increase the competitiveness of a specialist. *Young Scientist*, 61.1, 137-140).
- Berezytskyi, M. M., Oleksiuk, V. P. (2016). Massive open online courses as a stage in the development of e-learning. *Information Technologies and Learning Tools*, 6 (56), 51-63.
- De Rosa, R. (2018). A research agenda on MOOCs: the perspective of social sciences. *Italian Journal of Educational Technology*, Vol. 26, 2, 54-67.
- Skiba, D. J. (2012). Disruption in higher education: Massively open online courses (MOOCs). *Nursing education perspectives*, Vol. 33, 6, 416-418.

РЕЗЮМЕ

Шаров Сергей. Использование онлайн платформы EdEra для профессиональной подготовки будущих учителей украинского языка и литературы.

В статье рассмотрены возможности платформы массовых открытых онлайн курсов EdEra для профессиональной подготовки будущих учителей украинского языка и литературы. Отмечается, что учитель украинского языка и литературы должен обладать креативным мышлением, знать учебный материал, прививать любовь учеников к языку, быть способным к обучению на протяжении жизни в условиях информационного общества. Одним из действенных средств повышения уровня профессиональной подготовки будущего учителя украинского языка и литературы являются массовые открытые онлайн курсы, которые реализуют принцип доступности, открытости и глобализации образования. В статье проанализирована структура и содержательное наполнение онлайн курсов «Лайфхаки по украинской литературе» и «Украинский язык», которые размещены на платформе EdEra. В дальнейшей работе планируется рассмотреть возможности онлайн платформы Prometheus для профессиональной подготовки будущих учителей-филологов.

Ключевые слова: массовые открытые онлайн-курсы, образовательная онлайн-платформа, EdEra, украинский язык и литература, будущий учитель, высшее образование.

SUMMARY

Sharov Sergii. Use of EdEra online platforms for professional training of future teachers of Ukrainian language and literature.

The article discusses the possibilities of platform of mass open online courses EdEra for professional training of future teachers of Ukrainian language and literature. It is noted that a teacher of Ukrainian language and literature should have creative thinking, know educational material, instill the pupils' love of the language, is capable of learning throughout life in the conditions of the information society. One of the most effective means of increasing the level of professional training of a future teacher of Ukrainian language and literature is mass open online courses that implement the principle of accessibility, openness and globalization of education.

The article analyzes the structure and content of online courses "Life hack on Ukrainian literature", "Ukrainian language", which are located on the platform of EdEra. The online course "Life hack on Ukrainian literature" is devoted to the review of educational material that students learn from the fifth to the eleventh grades. It contains information on the history of Ukrainian literature, starting with an Ancient literature and ending with the literature of the second half of the XX – XXI centuries. The online course "Ukrainian language" is useful to all users who want to test their knowledge of Ukrainian language or learn spelling of words of Ukrainian origin. In this course, a user learns about phonetics, lexicology, phraseology, word structure, morphology and spelling. It is noted that after successful completion of online courses a certificate is issued in electronic form with a unique number, which indicates the result of student's work and his knowledge in a certain field.

The conclusion is made about the benefits of mass open online courses for future teachers of Ukrainian literature, which allow raising the level of their qualifications and master modern methods of educational activities, which are based on using the Internet.

In the further work it is planned to consider the possibilities of Prometheus online platform for professional training of future philology teachers.

Key words: massive open online courses, educational online platform, EdEra, Ukrainian language and literature, future teacher, higher education.